

TERVEZET!

A belügyminiszter

.../2012. (...)

BM rendelete

az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól szóló 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet módosításáról

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 86. § (2) bekezdés *b)* pontjában, továbbá a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 111. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § *h)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 12. § *a)* pontjában meghatározott feladatkörében eljáró közigazgatási és igazságügyi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól szóló 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az EGT-állampolgárral vagy családtagjával, illetve harmadik országbeli állampolgárral szemben (a továbbiakban: őrizetes) idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet (a továbbiakban: őrizet) végrehajtásának helye – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – az elrendelő idegenrendészeti hatóság székhelye szerint illetékes, a rendőrség által fenntartott őrzött szállás.”.

2. §

Az R. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § (1) A befogadott őrizetes csak előzetes orvosi vizsgálat után, a vizsgálatot végző orvos írásbeli egyetértése alapján helyezhető el közösségben.

(2) Nem helyezhető el közösségben az az őrizetes, aki fertőző beteg vagy kórokozó-hordozó. A fertőző beteg vagy kórokozó-hordozó őrizetést a többi őrizetéstől el kell különíteni és haladéktalanul értesíteni kell az őrzött szállás helye szerint illetékes egészségügyi államigazgatási szervet, valamint a rendőrség közegészségügyi-járványügyi főfelügyelőjét.

(3) A közegészségügyi-járványügyi szabályok érvényesülését az illetékes rendőri szerv egészségügyi szolgálatának alapellátó orvosa ellenőrzi, aki szükség esetén intézkedik a szabálytalanságok megszüntetésére.

(4) Amennyiben az őrizetes egészségi állapota miatt nem helyezhető el őrzött szálláson, haladéktalanul egészségügyi intézménybe kell szállítani.

(5) A származási országában vagy azon kívül kínzás, nemi erőszak vagy egyéb erőszakos cselekményeket elszenvedett különleges bánásmódot igénylő őrizetesnek a befogadáshoz szükséges vizsgálatot végző orvos véleménye alapján biztosítani kell az említett cselekményekkel okozott sérülések megfelelő szakorvosi kezelését.

(6) Ha a különleges bánásmódot igénylő őrizetes egyéni helyzetére tekintettel indokolt, az őrzött szálláson elkülönített elhelyezést kell számára biztosítani.

(7) A család egységének fenntartását – lehetőség szerint – a különleges bánásmódot igénylő személy elkülönített elhelyezése során is biztosítani kell. Az őrzött szállásra történő befogadás során elsődlegesen a kiskorú érdekeinek szem előtt tartásával kell eljárni.

(8) A kínzást, nemi erőszakot vagy a pszichikai, a fizikai vagy a szexuális erőszak más súlyos formáját elszenvedett őrizetes megfelelő rehabilitációs, szükség esetén mentálhigiénés ellátása és szaktanácsadása érdekében az őrzött szálláson egészségügyi ellátást végző orvos és/vagy pszichiáter írásbeli javaslata alapján az őrzött szállás vezetője jelzéssel él az illetékes egészségügyi intézmény felé.

(9) Az (1) bekezdésben meghatározott orvosi vizsgálatnak ki kell terjednie az őrizetes testsúlyának rögzítésére, valamint az őrizetesen lévő külsérelmi nyomok megállapítására (látlelet), annak okára, illetve rögzíteni kell, hogy az őrizetesen külsérelmi nyomok nem találhatók.

(10) Ha az őrizetesen külsérelmi nyomok találhatók, nyilatkoznia kell a keletkezés okáról és körülményeiről. A nyilatkozatot az őrzött szállás vezetőjének jegyzőkönyvben kell rögzítenie. A jegyzőkönyvet két tanú jelenlétében kell az őrizetesnek és az őrzött szállás vezetőjének aláírnia.

(11) A látleletet és a (10) bekezdésben meghatározott jegyzőkönyvet az őrzött szállás törvényességi felügyeletét ellátó ügyésznek meg kell küldeni.”.

3. §

Az R. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) Az őrzött szállás rendjének fenntartása érdekében az őrzött szállás vezetője – az országos rendőrfőkapitány és a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal főigazgatója jóváhagyásával – meghatározza a napirendet. Ettől eltérni csak rendkívüli esemény bekövetkezése esetén az őrzött szállás vezetőjének engedélyével lehet.

(2) A napirendben meg kell határozni az őrzött szállás sajátosságaira figyelemmel a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítésének rendjét, így különösen

a) az ébresztő és a pihenőidő kezdetének időpontját,

b) az étkezések időpontját,

c) az orvosi rendelési időt,

d) a szabad levegőn tartózkodás idejét,

e) a távbeszélő használatának időtartamát,

f) a kifogás, kérdés, panasz, közérdekű bejelentés előterjesztésének rendjét,

g) a dohányzással kapcsolatos rendelkezéseket, valamint

h) a balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.”.

4. §

(1) Az R. 5/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az őrizetesek – a (2) bekezdésben meghatározottak kivételével – a lakótérben található helyiségeket az őrizet időtartama alatt, a napirendben foglalt időpontokban szabadon

használhatják és az őrzött szállás erre kijelölt részein korlátozás nélkül mozoghatnak. A WC-helyiségekhez való korlátozásmentes hozzáférést az őrizetes részére napszaktól függetlenül biztosítani szükséges. A lakótér az őrizetes elhelyezésére, biztonságos őrzésére szolgáló, huzamos emberi tartózkodásra alkalmas épület vagy épületrész, amely magában foglalja a hálókörletet, az étkezésre, a szabadidő eltöltésére alkalmas közösségi, mosdó-, zuhanyozó-, WC-, valamint az elkülönítő helyiségeket.”.

(2) Az R. 5/A. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az őrizetes az alábbi esetekben köteles a számára kijelölt hálókörletben tartózkodni:)

„a) ha a jogszabályban meghatározott módon tudomására hozott jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatás ellenére kötelezettségeit lényegesen megszegte,”.

(3) Az R. 5/A. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Amennyiben az őrizetes az őrzött szállás rendjének megszegésével saját és mások testi épségét veszélyezteti, az egészségügyi szakszemélyzet előzetes véleményének figyelembevételével az őrzött szállás elkülönítő helyiségében helyezhető el. Az elkülönítés a lehető legrövidebb ideig, de maximum 24 óráig tarthat, az elkülönítés indokáról az őrizetést anyanyelvén, vagy az általa értett nyelven haladéktalanul tájékoztatni kell. Az elkülönítés időtartama alatt az őrzött szállás egészségügyi szakszemélyzete az őrizetes egészségi állapotát folyamatosan ellenőrzi. Amennyiben indokolt vagy az elkülönítés a 24 órát meghaladja, az elkülönített orvosi vizsgálata kötelező. Amennyiben az intézkedés alapjául szolgáló körülmény elhárult, az őrizetést a szolgálati csoportvezető az orvosi vizsgálatot követően a közösségbe visszahelyezi.”.

5. §

Az R. a következő 5/C. §-sal egészül ki:

„5/C. § Az őrizetesek elkülönített elhelyezését szolgáló lakrészeken kívül lévő közösségi és étkezésre szolgáló helyiséget, a szabadlevegőn tartózkodás céljából kialakított udvart az őrizetesek nemüktől függetlenül egy időben használhatják, a szervezett közösségi programokon közösen részt vehetnek.”.

6. §

Az R. 8. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Távbeszélőn történő kapcsolattartásra csak az őrzött szállás által biztosított készüléken, az őrizetes költségére kerülhet sor. Távbeszélőn történő beszélgetés időbeli korlátozása kizárólag az őrzött szállás biztonságának és az őrizet végrehajtásának veszélyeztetése esetén, valamint a pihenőidő alatt lehetséges.”.

7. §

Az R. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § (1) Az őrizetes a fogva tartás során alkalmazott intézkedés vagy annak elmulasztása miatt panaszt terjeszthet elő. A panasznak a sérelmezett intézkedés végrehajtására – ha jogszabály kivételt nem tesz – nincs halasztó hatálya. Az őrizetes a fogva tartás körülményeire vonatkozóan és az e rendeletben meghatározott esetekben kérelmet terjeszthet elő.

(2) Az őrizetes panaszáról, kérelméről az őrzött szállás vezetője – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – nyolc napon belül írásban dönt. Az őrizetes a döntés ellen annak közlésétől számított nyolc napon belül az illetékes megyei (fővárosi) rendőrfőkapitányhoz, illetve a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatójához fordulhat, aki az ügyben tizenöt napon belül dönt.

(3) Ha az őrizetes panasza bántalmazásra vagy embertelen, megalázó bánásmódra utal, a panaszt az őrzött szállás vezetője köteles haladéktalanul, de legkésőbb a panasz benyújtásától számított öt napon belül az őrzött szállás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészhez továbbítani.

(4) A panaszról és kérelmekről sorszámozott nyilvántartás készül, amely tartalmazza a megtett intézkedést is.

(5) A beadványok benyújtására lezárt gyűjtődobozt kell rendszeresíteni, melyet az őrizetesek számára hozzáférhető közterületen kell elhelyezni, és amelyet az őrzött szállás vezetője minden munkanap ürít.

(6) A panasz vagy a kérelem tárgyában hozott döntést az őrizetessel közölni kell ”.

8. §

Az R. 14. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az őrizetes számára a megfelelő személyi felszerelési tárgyakat, szükség szerint az évszaknak megfelelő ruházatot, a tisztálkodáshoz, valamint a hálókörlet tisztaságának fenntartásához szükséges eszközöket az őrzött szállás biztosítja. Kiskorú őrizetes számára az életkorának megfelelő speciális higiéniai eszközöket kell biztosítani. A tisztálkodáshoz szükséges – kiskorú őrizetes esetén a speciális – higiéniai eszközöket szükség szerint, de legalább havonta pótolni kell.”.

9. §

Az R. 15. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az őrizetes a személyes használati tárgyait – ideértve a tisztálkodási eszközöket, meghatározott szükségleti cikkeket, írószereket, nem romlandó élelmiszert, ruházatot, továbbá az orvos által rendelt vagy engedélyezett gyógyszereket – magánál tarthatja.”.

10. §

Az R. 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az őrizetes a kijelölt körletrészen a közművelődési és sportolási lehetőségeket, a könyvtárat szabadon használhatja, rádióműsort hallgathat, a televízió műsorát nézheti.”.

11. §

Az R. 23. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (3)-(5) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Ha az őrizetes fekvőbeteg-intézeti ellátásra szorul, a szállításról – az őrizetet elrendelő idegenrendészeti hatóság egyidejű értesítése mellett – az őrzött szállás gondoskodik.

(3) A fekvőbeteg-intézeti ellátás esetén az őrizetes őrzését a rendőrség indokolt esetben biztosítja. Az indokoltság tekintetében a rendőrség különösen azt mérlegeli, hogy az őrizetes a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény szerinti különleges bánásmódot igénylő személynek minősül-e.

(4) Az őrzött szállás fenntartója az őrzött szálláson az egészségügyi szakasszisztens jelenlétét folyamatosan biztosítani köteles.

(5) Az őrizet végrehajtása során az orvosi rendelésen tolmácsot – az orvos kérelme alapján – az őrzött szállás biztosítja.”.

12. §

Ez a rendelet 2013. január 1-jén lép hatályba.

13. §

A 8. §, valamint a 10. § a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i, 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

INDOKOLÁS

Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtási szabályainak módosítása körében a tervezet olyan rendelkezések módosítását célozza, amelyek egyértelműbben határozzák meg az őrzött szálláson elhelyezett külföldiek jogai gyakorlásának és kötelezettségei teljesítésének szabályait. A jelenleg hatályos szabályozás az őrzött szállás házirendjének megállapítását az őrzött szállás vezetőjének hatáskörébe utalja, amelynek megváltoztatása indokolt, tekintettel arra, hogy a házirend jelenleg olyan jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére tartalmaz előírásokat, amely csak jogi normával lehetséges; minderre figyelemmel a házirend helyett napirend meghatározása indokolt. Annak érdekében, hogy a napirendben foglaltak teljes mértékben biztosítsák az elhelyezettek jogainak érvényesülését, indokolt, hogy a napirend megállapítása az irányadó jogi normák meghatározásáért felelős szervek vezetőinek jóváhagyásával történjen. Ezt kívánja meg a jogalkalmazás egységessége is.

A jövőben is indokolt viszont az őrizetesei jogait és kötelezettségeit tartalmazó írásbeli vagy szóbeli tájékoztatás a hatályos rendelet előírásai szerint.

Az őrizet végrehajtásával kapcsolatos szabályok tervezett módosítása figyelembe veszi az alapvető jogok biztosa és az UNHCR Közép-európai Regionális Képviselőlete által megfogalmazott javaslatokat is (pl.: az őrzött szállás tisztán tartásához szükséges eszközök, a szabadidő eltöltése időbeli korlátainak megszüntetése).

Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályai kiegészülnek továbbá a különleges bánásmódot igénylő személyekre vonatkozó speciális szabályokkal.